

Umění kolem roku 1800

Klasicismus a romantický historismus

Berlín, Friedrichswerdersche Kirche

Christian Friedrich Tieck,
socha architekta Karla Friedricha Schinkela

Počátky klasicismu

Anton Raphael Mengs, J. J. Winckelmann, po 1755

Jacques Louis David, Přísaha Horatiů, 1784-85

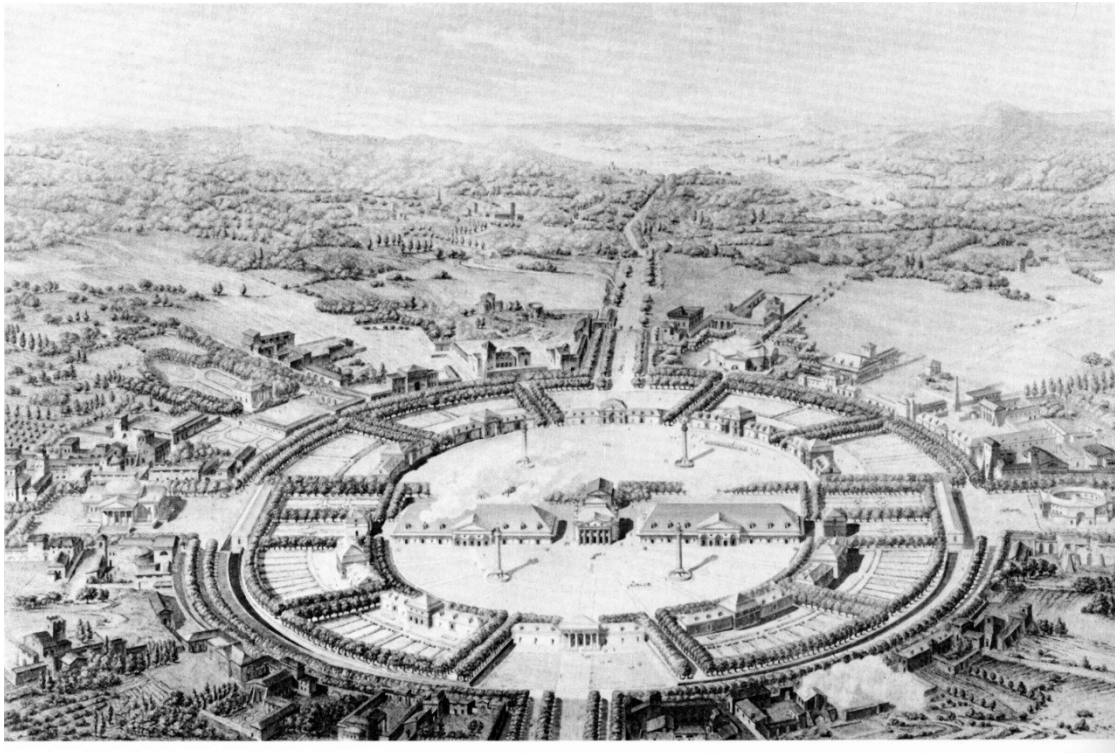
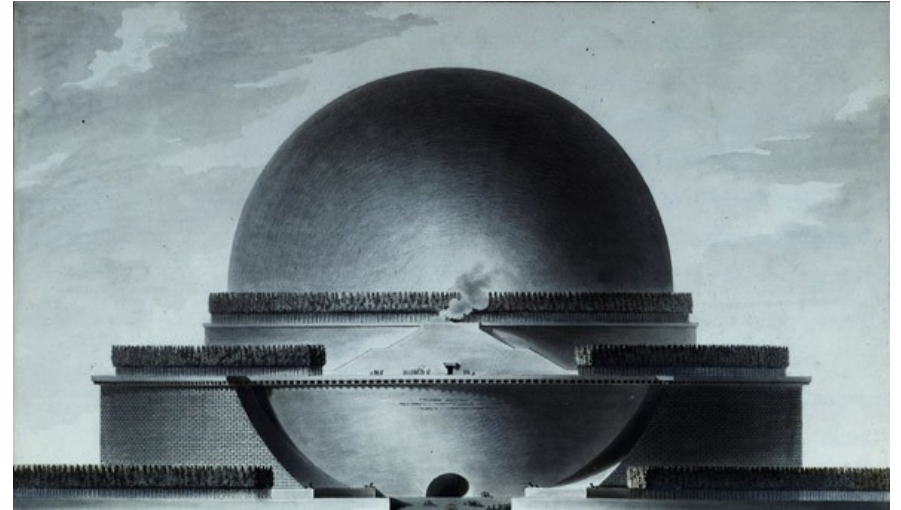
Antonio Canova, Amor a Psyché, 1786-93

Ideální architektura v osvícenské Francii

Étienne-Louis Boullée, kenotaf pro Isaaca
Newtona, 1784

Claude Nicolas Ledoux, návrh města Chaux,
cca 1775

Středověký ideál

K. F. Schinkel, Gotická katedrála s císařským palácem, 1815

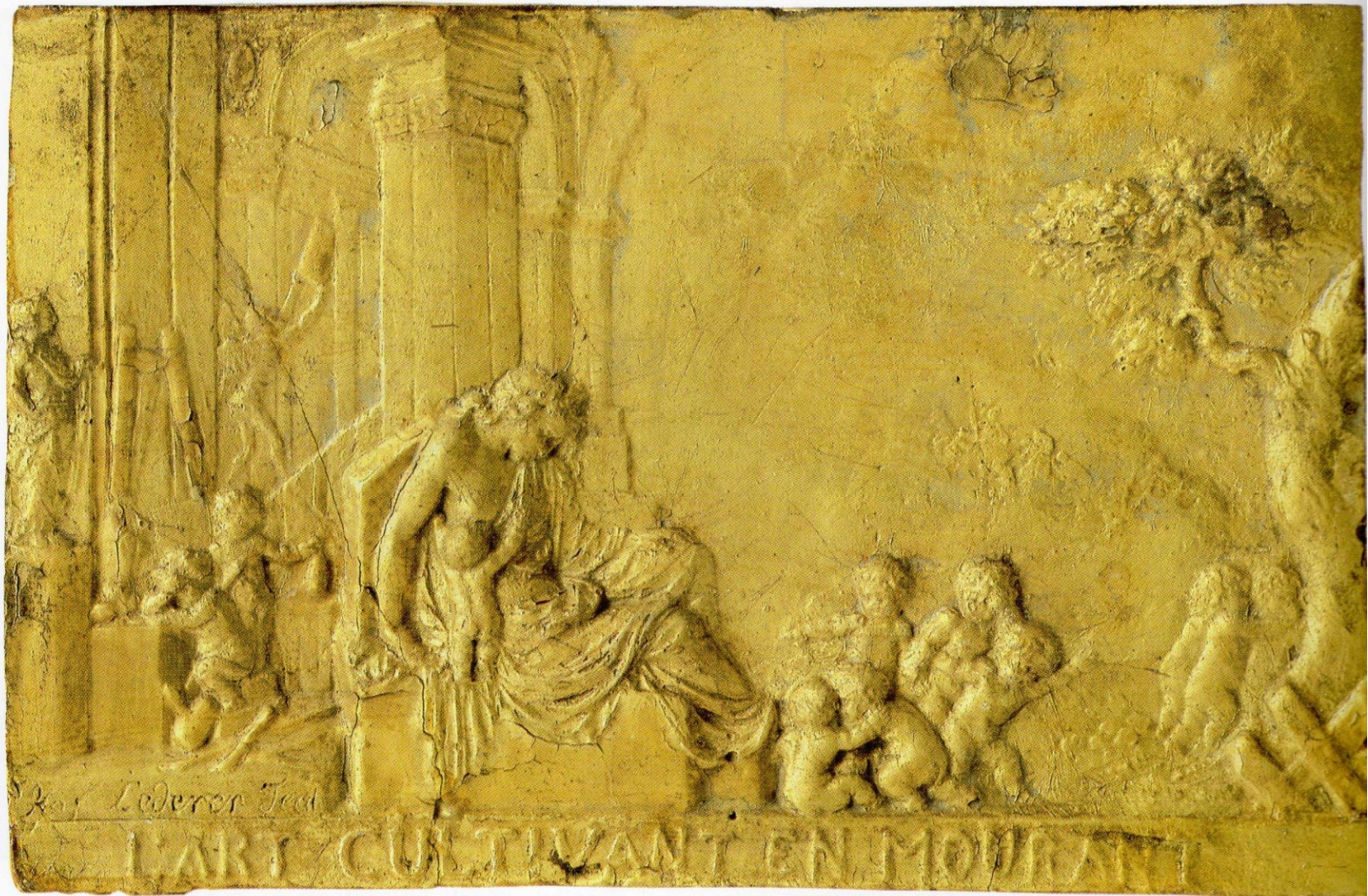
Klasický (řecký) ideál

Leo von Klenze, Athénská akropolis, 1846

Konec barokního mecenátu

F. X. Lederer, Alegorie zániku krásných umění, 1789-1790

Jednoduché sakrální stavby josefinské doby

Vysoká (okr. Mělník), helvitská modlitebna, 1786

Pyšel (okr. Třebíč), farní kostel sv. Barbory, 1788

Pozn.: Utváření této architektury je založeno na redukci pozdně barokních forem. Toleranční patent z r. 1781 připustil pouze stavby nekatolických modliteben bez věží a zvonů, které se hlavním průčelím neobracely do ulice. Úplné zrovnoprávnění přinesl až Protestantský patent r. 1861.

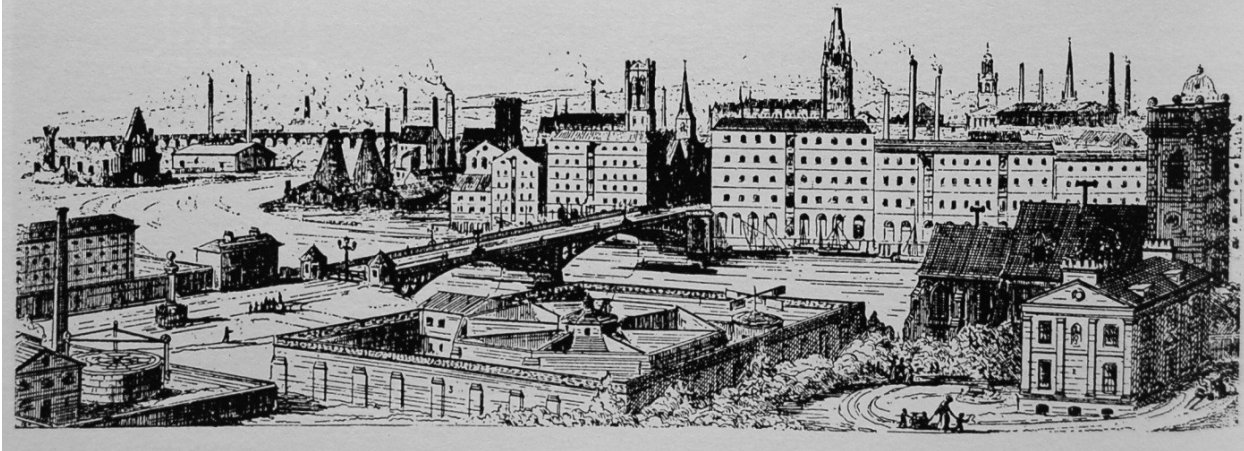

Klasicistní chrám: Slavkov u Brna, kostel Vzkříšení Páně
1786-1789, arch. Johann Ferdinand Hetzendorf von Hohenberg

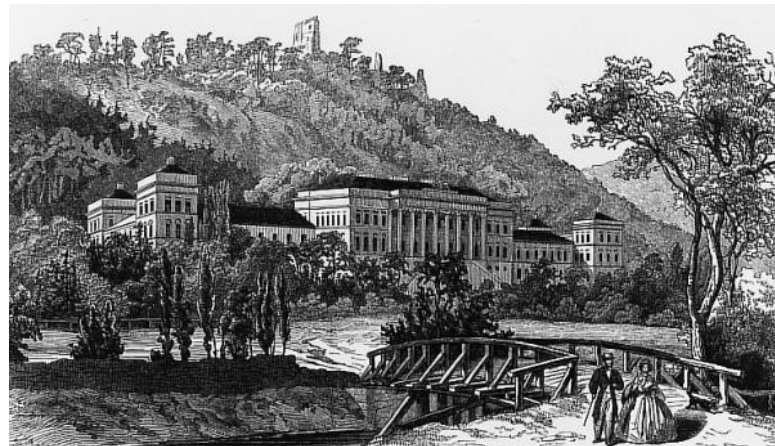
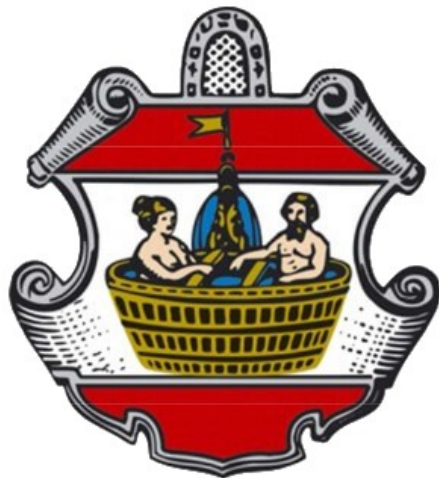
Problém živelného růstu měst bez urbanistického plánu

Augustus Welby Northmore Pugin, *Kontrasty*
Katolické město z roku 1440 / Stejné město roku 1840

Středoevropská klasicistní města

- Berlín (foto: Braniborská brána)
- Mnichov
- Lázeňská města: Baden u Vídně (foto: zámek Weilburg pod zříceninou hradu Rauheneck), Františkovy Lázně

Berlín, ulice Unter den Linden, 1856, obraz Eduarda Gaertnera

Mnichov, Propylaje, 1854-62, arch. Leo von Klenze

Františkovy Lázně

Pavilon Luisina pramene, 1826-27, arch. Wenzel Stöhr

Kolonáda Solného a lučního pramene, 1839-43

Lednicko-valtický areál

Apollonův chrám, 1817-19,
arch. Josef Kornhäusel,
dokončení J. F. Engel

Kolonáda na Rajstně, 1817-
23, arch. Josef Hardtmuth,
provedení Josef Kornhäusel

Architekti knížat Aloise I. (1759/1781-1805) a Jana I. Josefa (1760/1805-06, 1814-36)

- Josef Hardmuth (1758-1816)
- Josef Kornhäusel (1782-1860)
- Joseph Franz Engel (1776-1827)

První stavba novogotiky

Horace Walpole

/autor gotického románu „Otrantský zámek“/

Strawbery Hill, Twickenham, 1749-1777

Historicismus v architektuře

- teoretické koncepty

- **Heinrich Hübsch**, *In welchem Stil sollen wir bauen*, 1828 (*V jakém stylu máme stavět*)
- **Gottfried Semper**, *Die vier Elemente der Baukunst. Ein Beitrag zur vergleichenden Baukunde*, 1851 (*Čtyři elementy stavitelství. Příspěvek k srovnávací stavební vědě*)
- **Týž**, *Der Stil in den technischen und tektonischen Künste oder Praktische Aesthetik*, 1861-1863 (*Styl v technických a tektonických uměních neboli Praktická estetika*)

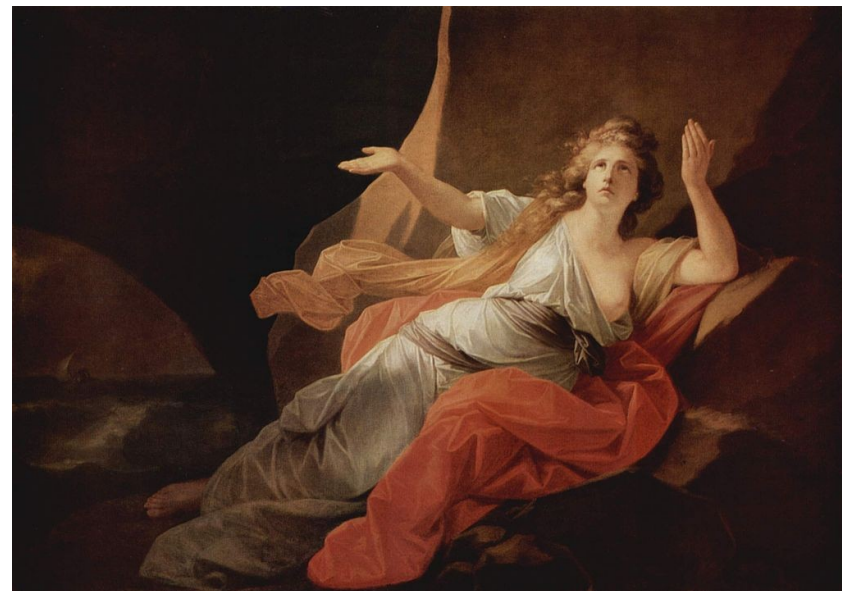
Gottfried Semper, Opera v Drážďanech, od 1838

Akademie umění

- Počátky v 16. stol. ve Florencii
- Ve střední Evropě první Vídeň, zal. 1692
- Mnichovská Akademie, od 1808
- Pražská Akademie, od 1799
- Další města: Düsseldorf, Drážďany, Berlín...

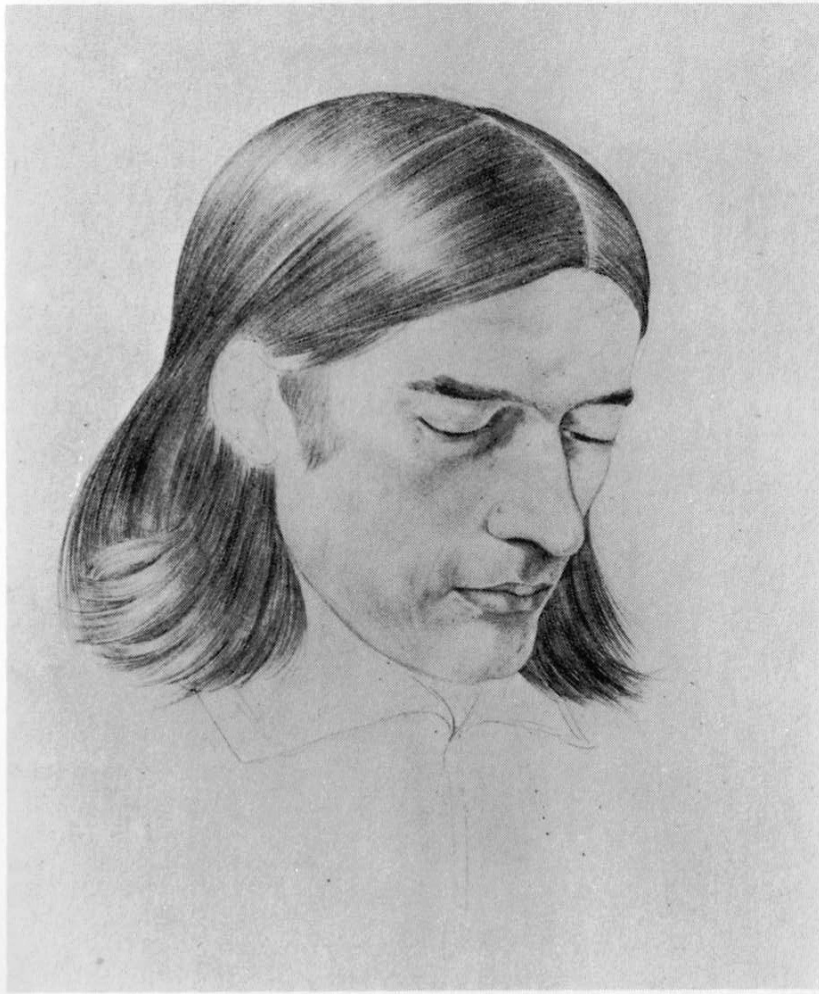
Ludvík Kohl, Ateliér akademie, 1799

Heinrich Friedrich Füger, Smrt Dídó, 1792

Nazaréni

- 1809 šest studentů vídeňské akademie založilo Spolek sv. Lukáše, k nim se postupně přidali další přívrženci, část z nich zůstala ve Vídni a někteří odešli do Říma, kde se usadili ve františkánském klášteře S. Isidoro
- název se odvozuje podle vlasů „alla Nazzarena“ – stylizace do podoby Krista a jeho pokračovatelů
- první výtvarná skupina v novodobých dějinách, jejím cílem byla obnova církevního umění a kolektivní způsob života a práce
- vlivy: romantická literatura, staří mistři – Dürer, italští primitivové (Giotto, Pierro della Francesca), Raffael, klasicistní krajinomalba aj.
- Po 1818 rozšíření stylu do Německa a Rakouska, hlavní díla vznikají ve 20.-50. letech 19. stol.

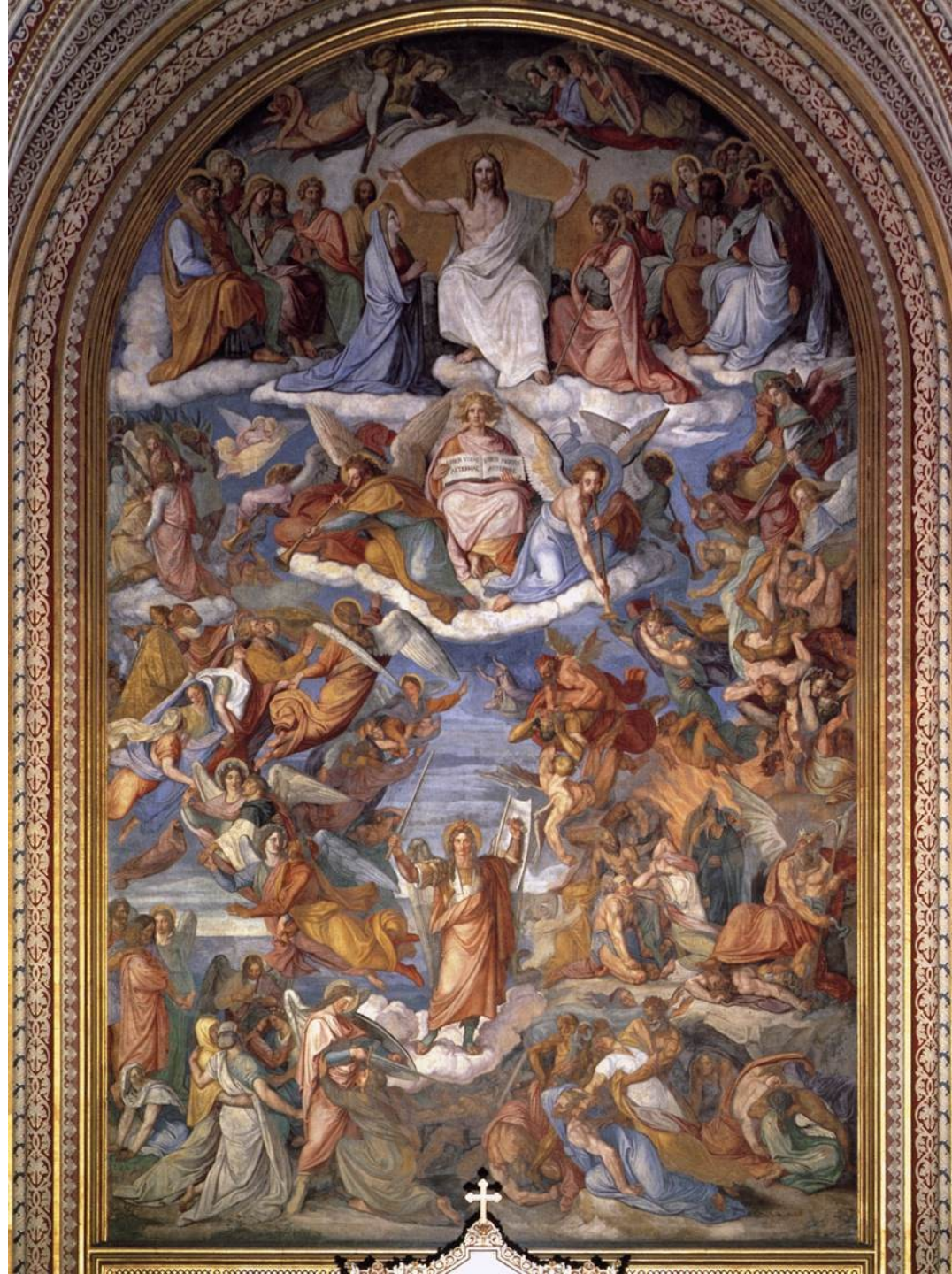

Carl Philipp Fohr, Podobizna Friedricha Overbecka, 1818 -
Vlastní podobizna, 1816

Friedrich Overbeck, Italia a Germania, 1811-1828

Peter Cornelius,
Poslední soud
1836-1839
Mnichov, kostel sv.
Ludvíka

Joseph von Führich, Cesta do Emauz, 1837

František Tkadlík, Sv. Václav a sv. Ludmila
při mši, 1837

Romantické malířství

- Caspar David Friedrich
(1774-1840)

Kříž v horách (Děčínský
oltář), 1807-08

- Philipp Otto Runge
(1777-1810)

Ráno, 1808 /obr.: další snímek/

Oba studovali na Královské
akademii umění v Kodani,
Runge také v Drážďanech.

- Antonín Mánes (1784-
1843)

Hrad Okoř, 1834

